

den nugældende Lov. Hvis det ærede Medlem vilde ønske, at der skulde gælde ganske de samme Regler for Udstykningen af Præstegaardsjorderne i Sønderjylland, maatte han først bringe til Veje en Ekspropriationslov for disse Jorder.

Men naar det ærede Medlem nævnte, at han mente at have Erfaring for, at den praktiske Udstykning af disse Jorder ikke foregik efter de Regler og paa den Maade, som det var forudsat ved Forhandlingen her, tror jeg det ærede Medlem tager fejl. Mig bekendt er Forholdet dette, at der ved Administrationen af den sønderjydske Lov, saaledes som den lyder, ikke har vist sig større Vanskeligheder, og at den Udtalelse, som min højtærede Forgænger fremkom med under Lovforslagets Behandling her i Tinget, har vist sig at slaa til; ved den Forhandling forudsattes det, at man ved Salg af Præstegaardsjorder mellem Menighedsraadene og mellem Køberne vilde indrette sig paa den Vis, at de Salg, der kom i Stand, kunde være Salg egnede til Husmandsbrug. Jeg maa derfor svare det ærede Medlem, at han ikke fra min Side maa vente et Forslag om en Ændring i denne Lov.

Det samme ærede Medlem har ligesom det ærede Medlem Hr. Olufson gjort forskellige Bemærkninger om Ministeriets Administration vedrørende Udstykning af Præstegaardsjorder. Begge de ærede Medlemmer har nævnt, at Ministeriet, naar Talen er om Udstykning af Præstegaardsjorder, har den Opfattelse, at hvis der til en Præstegaardsjord hører Skov eller Moseskær eller Eng, holdes disse Arealer, Skovarealet, Engarealet og Mosearealet, udenfor den egentlige Udstykning, saa naar Loven paabyder, at der kan tilbageholdes indtil 12 ha middelgod Jord, lægger Ministeriet uden videre dertil mulige Skovparceller, Engparceller eller Moseparceller. Dette er ikke rigtigt. Naar Talen er om Skovparceller, kommer de selvfølgelig ikke ind under Udstykningen, der kun omhandler Arealer egnede til Agerbrug. Naar Talen er om Moseparceller, gælder det samme; men naar Talen er om Engparceller — og det var navnlig disse, som Ankerne fra de ærede Medlemmers Side gjaldt —, viser de foretagne Udstykninger, at det ikke er rigtigt, at man absolut og udelukkende forbeholder den tilbageblivende Rest af Præstegaardsjorden Engparcellerne.

Det ærede Medlem Hr. Olufson fremførte et bestemt Eksempel fra Fjellerup Præstegaard i Randers Amt og nævnte, at

han havde gjort en Indstilling til Ministeriet. Jeg kan oplyse, at denne Indstilling er imødekommet af Ministeriet. Men desuden skal jeg nævne en Række Udstykninger, hvor der er henlagt Englodder til de udstykkede Dele, jeg skal nævne Fausing Præstegaard, Fjellerup, Falslev, Gjern, Jernved, Vammen, Næsborg, Hurup, Longelse, Flødstrup, Herringe, Vigerslev, Sønder Broby, og der kunde nævnes flere. Det vil formentlig heraf fremgaa med tilstrækkelig Klarhed, at det ingenlunde er Ministeriets Praksis paa Forhaand at afskære udstykkede Parceller af Præstegaardsjorder fra at faa Del i det Engareal, der muligvis maatte tilhøre Præstegaarden.

Man vil forstaa af disse Udtalelser, at et saadant Cirkulære, som det ærede Medlem formodede, Ministeriet havde udsendt, et Cirkulære, der paabød, at Skovparceller, Engparceller og Moseparceller skulde forbeholdes den Jord, der bliver ved Præstegaardene, ikke er udsendt; man har kun til Oplysning for Menighedsraadene stadig nævnt, at der, som der staar i Loven, skal tilbageholdes indtil 12 ha middelgod Agerjord, og at de Jorder, der skal udstykkes, er saadanne, som efter deres Beskaffenhed og Beliggenhed alene egner sig til Agerbrug.

Ogsaa det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen omtalte Udstykningsforholdene og sagde, at disse Udstykninger forvolder store Vanskeligheder omkring i vore Sogne. Jeg maa tilstaa, at jeg forstaa udmærket, at der kommer Diskussion frem i Sognene vort Land over, efterhaanden som Udstykningerne rykker frem. Det ærede Medlem nævnte en Præstegaard, som var udstykket, hvor der foretoges Byggeforetager til en Udgift af 10 000 Kr. Selve det Eksempel kan jo egentlig ikke undre. Naar der er Tale om en Præstegaard med maaske 50 eller 60 Tdr. Land, og den bliver indskrænket til en Snes Tønder Land, saa er det ganske nødvendigt, at der foretages store Bygningsforandringer, og at disse Bygningsforandringer kan gaa op til 10 000 Kr., er ikke noget usædvanligt. Jeg ved ikke rigtig, hvad det ærede Medlem tænkte paa ved at anføre dette Eksempel. Jeg kunde maaske til Skræk for det ærede Medlem nævne, at der findes Eksempler paa, at man har brugt langt større Summer for at klare Forholdene. Jeg maa i det hele taget i den Anledning have Lov at nævne, at disse Udstykninger af Præstegaarde, navnlig naar man staar overfor den Ændring, at de for Fremtiden skal styres af Menighedsraadene, som Regel betyder et Tab for defolkkekirkelige Midler, og de betyder en Udgift for Statskassen, idet Lover